

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Bc.Šárka Benešová

Název práce: Názory žáků ZŠ na nebezpečnost vybraných savců

vedoucí práce: Ing. Jan Andreska, PhD.

1. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Diplomová práce je poměrně rozsáhlá, obsahuje celkem 161 stran, k jejímu sepsání bylo využito 126 literárních a elektronických zdrojů. Zabývá se vyhodnocením názorů žáků 8. a 9. ročníků základních škol na nebezpečnost vybraných savců, tzn. medvěda hnědého (*Ursus arctos*), vlka obecného (*Canis lupus*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*), lišky obecné (*Vulpes vulpes*), psa domácího (*Canis lupus familiaris*) a prasete divokého (*Sus scrofa*). Nebezpečnost některých savců bývá diskutovanými a medializovanými tématy, takže řešené téma je velmi aktuální. U zmíněných druhů je v úvodu uvedena vždy jejich charakteristika (taxonomie), způsob života, rozmnožování, ochrana, rozšíření, nemoci a paraziti. Kromě názorů na nebezpečnost těchto savců autorka zjišťovala také znalosti a postoje žáků k těmto vybraným savcům. Zkoumání bylo provedeno dotazníkovým šetřením na základních školách v oblastech, kde se vyskytuje některá z velkých šelem (medvěd hnědý, vlk obecný, rys ostrovid). Součástí práce je také představení psa domácího, jeho domestikace a přehled plemen psů. Zmíněna jsou kožešinová zvířata a historie chovu v ČR (norci, lišky, činčily, nutrie, fretky) včetně příslušné legislativy. Zmíněn je vznik psovitých šelem, zejména psa (fyziologie, anatomie, smysly), klasifikace plemen psů a jednotliví zástupci.

V úvodu jsou stanoveny cíle diplomové práce, a to zjištění postojů žáků základních škol k vybraným savcům, zejména k velkým šelmám. Mezi další cíle patří zjištění jejich informovanosti a názorů k výskytu vlka obecného na území České republiky a znalost původu psa domácího. Dále byly zjišťovány informace o vlastnictví psa a o psích plemenech. V úvodu autorka stanovila šest hypotéz.

2. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Jazykový projev, citování použité literatury a grafická úprava jsou standardní, práce je přehledná, čtivá, k čemuž přispívá i členění kapitol a formální úprava. Úroveň shromáždění a zpracování dat považuji za zcela vyhovující. Kvalita příloh je dobrá a vhodně doplňují text. Ten je psán srozumitelně, k drobným nedostatkům patří skutečnost, že ne vždy jsou vědecké názvy psané kurzívou. Překlepy se v práci téměř nevyskytují (výjimkou jsou *Ursus arctos* – správně *arctos*, domestikace – správně domestikace). V subspecifických taxonech se ve vědeckých názvech zkratky nepiší kurzívou: *Sarcoptes scabiei* var. *suis* - správně *Sarcoptes scabiei* var. *suis*.

3. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Celkový dojem z diplomové práce je velmi dobrý. Vyhodnoceno bylo 332 dotazníků (které obsahovaly 13 otázek), počet respondentů tedy považují pro účely této práce za dostatečný. Autorka ověřila, že nejčastěji pozorovaným savcem z prezentovaných druhů bylo prase divoké. Za nejnebezpečnější z daných zvířat považují žáci medvěda, kterého následuje prase divoké. Naopak nejméně nebezpečný je pro ně rys a poté pes. Velká část důvodů, proč je vlk prospěšný, se vztahovala k redukci počtů zvěře, lovu slabých a nemocných zvířat. Možná překvapivě se žákům nejvíce líbil vlk, i přestože ho považují současně za celkem nebezpečné zvíře. Nejčastějšími chovanými plemeny psů byl jorkšírský teriér, labradorský retrívr, jezevčík, německý ovčák a celkem často se objevovala také border kolie. Obrovské zastoupení mezi domácími mazlíčky měli samozřejmě psi kříženci. Psa mělo nebo mají tři čtvrtiny ve sledovaném souboru žáků, což dokládá jeho značnou oblíbenost jako „domácího mazlíčka“ a „přítele člověka“. Autorka v závěru odpovídajícím způsobem vyhodnotila definované hypotézy.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- 1/ autorka se zmiňuje o chovu kožešinových zvířat v ČR. Jaký je současný stav farem s ohledem na aktuální legislativu? Vztahují se legislativní změny i na chov králíků a nutrií?
- 2/ v práci je zmíněno, že škody, které vlk způsobí, jsou hrazeny státem podle zákona č. 115/2000 Sb. Proč není uveden zákon č. 50/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb. a navazující vyhláška č.126/2021 Sb., o způsobu výpočtu způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, v platném znění?. Jaké jsou v těchto nových legislativních předpisech změny oproti předchozím?
- 3/ Jaká psí plemena se používají k ochraně stád ovcí ve volné pastvě před vlky? Jak probíhá jejich výcvik?
- 4/ jaké vlastnosti obecně předurčují savce k úspěšné domestikaci?

5. CELKOVÉ HODNOCENÍ

Vzhledem k vysoké kvalitě práce, splňující veškeré náležitosti vyžadované na KBES, ji jednoznačně doporučuji komisi k přijetí.

Datum: 26.4.2021

Prof.RNDr.Lubomír Hanel CSc.